

**Model „Edukacja dla wszystkich”
– propozycje zmian
w edukacji włączającej**

Violetta Florkiewicz

Agenda:

Program „Edukacja dla Wszystkich”

Program „Edukacja dla Wszystkich” stanowi propozycję systemowych zmian w edukacji włączającej, które w ciągu najbliższych lat będą wdrażane w przedszkolach oraz wszystkich typach szkół.

Celem projektu jest przygotowanie przez MEiN zmian prawnych oraz działań, które umożliwią rzeczywiste wdrożenie w codziennej praktyce placówek założeń edukacji włączającej, rozumianej jako edukacja o wysokiej jakości dla wszystkich osób uczących się. Kluczowym dokumentem, w którym będą ujęte propozycje wszystkich zmian Będzie **USTAWA O WSPARCIU DZIECI, UCZNIÓW I RODZINY.**

Program „Edukacja dla Wszystkich”

Wizja końca:

1. stworzenie międzyresortowego systemu działań na rzecz dzieci, uczniów niepełnosprawnych i ich rodzin,
2. zagwarantowanie dostępu do pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla dzieci i uczniów na terenie szkoły, placówki,
3. poprawienie jakości kształcenia wszystkich uczniów, w tym uczniów z różnymi rodzajami niepełnosprawności.

W kierunku decyzji

Najmniejszy chłopiec na świecie ważył 268 g (youtube.com)

Najmniejsza dziewczynka urodzona w 2015 roku ważyła 252 g,

W Polsce w Lublinie urodziła się dziewczynka ważąca 350 g.
Natomiast chłopiec 400 g.

W kierunku decyzji - ujęcie procentowe

Niepokojąco rośnie liczba dzieci i uczniów, wymagających zapewnienia dodatkowego wsparcia w procesie kształcenia lub specjalnej organizacji nauki i metod pracy.

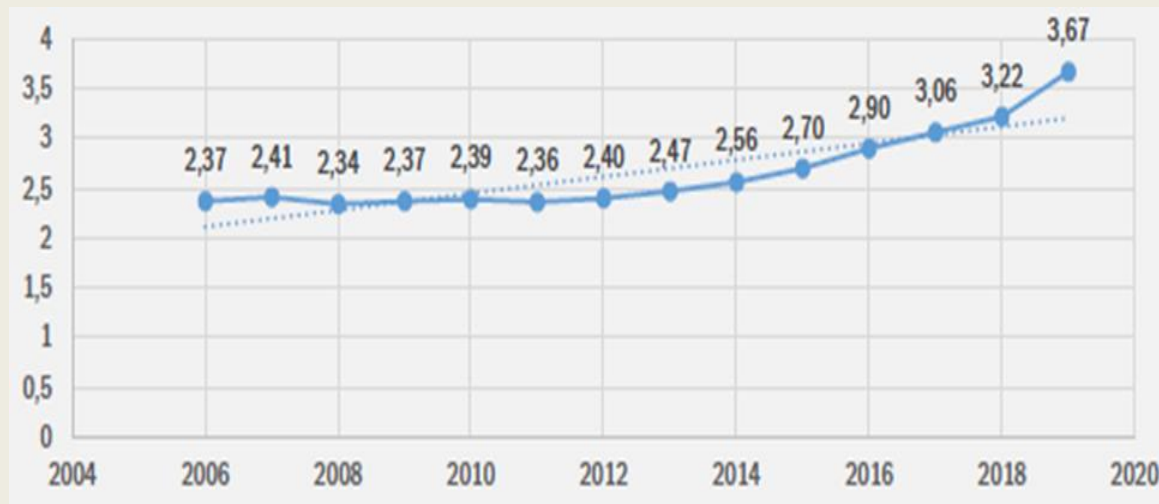
W roku szkolnym 2019/2020 różnymi formami pomocy psychologiczno-pedagogicznej objętych było 34 %, a u nieomal 4% stwierdzono potrzebę kształcenia specjalnego.

W roku szkolnym 2018/2019 około 66% uczniów objętych kształceniem specjalnym uczyło się w szkołach ogólnodostępnych.

Wskaźnik ten jest wyższy o 10%, niż w roku szkolnym 2016/2017, w którym wyniósł 56,2%.

W kierunku decyzji - ujęcie liczbowe

Odsetek uczniów z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego

W kierunku decyzji - ujęcie procentowe

Edukacja włączająca jest faktem w sensie statystycznym – ok.
70% uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia
specjalnego uczęszcza do placówek ogólnodostępnych.

Dane ilościowe nie identyfikują jednak stopnia realizacji
autentycznego włączenia edukacyjnego osób uczących się
z różnymi potrzebami edukacyjnymi,
a także jakości oferowanego im kształcenia.

Dlaczego zmiany?

Ministerstwo
Edukacji i Nauki

Obecny system

- Nauczyciele nie czują się przygotowani do pracy w zróżnicowanych klasach.
- Wysoki odsetek bezrobocia wśród osób z niepełnosprawnością.
- Nie wszystkie dzieci/uczniowie otrzymują wsparcie jakiego potrzebują.
- Poziom finansowania zależy od rodzaju niepełnosprawności, a nie od funkcjonowania i potrzeb dziecka/ucznia.
- Brak standardów zatrudnienia i finansowania specjalistów.
- Brak koordynacji celów i form wsparcia małego dziecka.
- Brak standardów jakości.
- Terminologia niespójna ze współczesną wiedzą naukową i nomenklaturą medyczną.

Cele nowego systemu

- Szkoły lepiej przygotowane do pracy ze zróżnicowanymi zespołami klasowymi.
- Absolwenci wszystkich szkół lepiej przygotowani do wejścia na rynek pracy oraz samodzielności w życiu dorosłym.
- Potrzeby każdego ucznia są realizowane.
- Finansowanie realnie przekładające się na potrzeby ucznia.
- Pomoc specjalistyczna dla ucznia dostępna w szkole.
- Zintegrowanie działań w zakresie wczesnego wspomagania rozwoju dzieci i zwiększenie wsparcia rodziny (nowy model WWR).
- Określenie standardów i monitorowanie ich realizacji.
- Terminologia uwzględniająca współczesną wiedzę naukową i spójna z ICF i ICD-11.

Fundusze Europejskie
wspierają rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Model „Edukacja dla Wszystkich”

Projekt dotyczy zmian w edukacji przedszkolnej, szkolnej, działaniach poradni psychologiczno-pedagogicznych, instytucji z zakresu opieki socjalnej oraz kształcenia i wsparcia zawodowego.

Finansowanie Krajowego Systemu

Główne propozycje rozwiązań (1)

1. Utrzymanie wszystkich obecnych form kształcenia i decyzyjności rodziców.
2. Utworzenie Krajowego Systemu Wczesnego Wspomagania Rozwoju Dzieci oraz Wsparcia Uczniów i Rodzin.
3. Standardy zatrudnienia nauczycieli specjalistów w ogólnodostępnych przedszkolach i szkołach.

Główne propozycje rozwiązań (2)

4. Ocena funkcjonalna.
5. Zintegrowany system wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci i wsparcia rodziny (WWR).
6. Nowa rola szkół i placówek specjalnych - Specjalistyczne Centra Wspierające Edukację Włączającą.
7. Przygotowanie kadr: superwizje i zapewnienie dostępu do zasobów metodycznych.
8. Nadanie statusu ucznia dzieciom z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim.

Model „Edukacja dla Wszystkich”

Etap 1: do I połowy 2021

Opracowanie ustawowych założeń projektu i ich przyjęcie przez Radę Ministrów – I kwartał 2021.

Kontynuacja działań rozwijających praktykę włączającą i przygotowujących system do wprowadzenia nowych rozwiązań prawnych (rozwijanie świadomości, kompetencje kadr, narzędzia, infrastruktura). Realizacja projektów wypracowujących rozwiązania szczegółowe.

Etap 2: 2021

Opracowanie projektu ustawy i rozporządzeń wykonawczych II połowa 2021.

Kontynuacja działań etapu 1.

Etap 3: 2022 – 2025

Wejście w życie nowych regulacji legislacyjno-organizacyjnych – I kwartał 2022.

Realizacja działań wdrożeniowych, wspierających wprowadzania zmian – od I kwartału 2022 do 2025.

Monitorowanie i ewaluacja procesu wdrażania – IV kwartał 2025.

Etap 4: 2026 – 2030

Opracowanie zmian prawnych zaplanowanych do realizacji w kolejnym etapie prac legislacyjnych (m.in. nowa, połączona podstawa programowa). Kontynuacja działań wspierających rozwijanie praktyk włączających. Wytyczenie kierunków prac na przyszłość.

Model „Edukacja dla Wszystkich”

Model „Edukacja dla Wszystkich”

Projekt łączy się dla instytucji edukacyjnych z ogromnymi zmianami, stąd proces wdrażania projektu przewidziany jest na okres kilku lat.

Powstanie nowa specjalistyczna instytucja:

- **Specjalistyczne Centra Wspierania Edukacji Włączającej.**

W kierunku wprowadzonych zmian

Specjalistyczne Centra Wspierania Edukacji Włączającej

Pierwszą, nową instytucją wprowadzoną w ramach Modelu Edukacji dla Wszystkich są Specjalistyczne Centra Wspierania Edukacji Włączającej.

Od września 2021 r. działalność rozpoczęło 16 placówek SCWEW w całej Polsce, w tym jedna w Łodzi.

Mają być one wsparciem dla szkół w lepszej organizacji edukacji włączającej. Docelowo co najmniej jedno SCWEW będzie funkcjonowało w każdym powiecie. (ostateczna liczba SCWEW będzie uzależniona od lokalnych potrzeb).

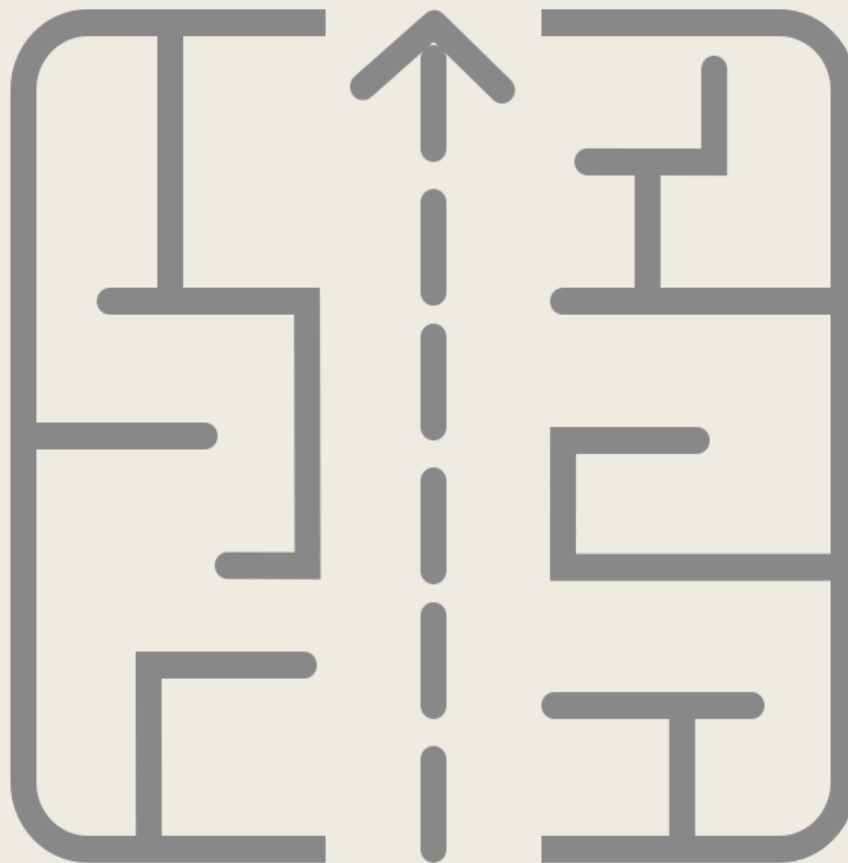
Rolę SCWEW będą mogły pełnić przedszkola, szkoły i ośrodki specjalne, które spełnią określone wymogi dotyczące wyposażenia i przygotowania kadr.

Cele i zadania SCWEW

Cele

- Zwiększenie dostępności do specjalistycznej pomocy rewalidacyjno-rehabilitacyjnej, doradztwa i konsultacji.
- Wspieranie rodziców i nauczycieli w podnoszeniu ich kompetencji w zakresie wychowania i edukacji dziecka niepełnosprawnego.
- Monitorowanie przebiegu edukacji i tranzycji ucznia na rynek pracy.
- Ułatwienie dostępu do specjalistycznych pomocy i sprzętów technodydaktycznych.

Zadania

- Współpraca ze szkołą przy opracowaniu Indywidualnych Planów Edukacyjnych.
- Pomoc w zapewnieniu szkole specjalistycznych pomocy i sprzętów technodydaktycznych zgodnie z potrzebami (np. wypożyczenie szkół w stosowne narzędzia na czas edukacji dziecka lub ich przygotowanie).
- Pomoc w wyborze dalszego kierunku kształcenia lub typu szkoły oraz w przejściu (tranzycji) na rynek pracy.
- Opracowanie materiałów metodyczno-informacyjnych dla szkół, nauczycieli, rodziców.

Planowane Zmiany

Wzmocnienie efektywności zarządzania

Szkoły będą przygotowywać wraz z jednostkami samorządu terytorialnego plany pracy

Plan pracy

Zaplanowanie (na każdy rok) działań statutowych placówki z uwzględnieniem działań służących systematycznej poprawie dostępności procesu nauczania-nauczania się wszystkich uczniów.

Strategie rozwoju

Opracowanie planu 5 - letniego

Plan pracy

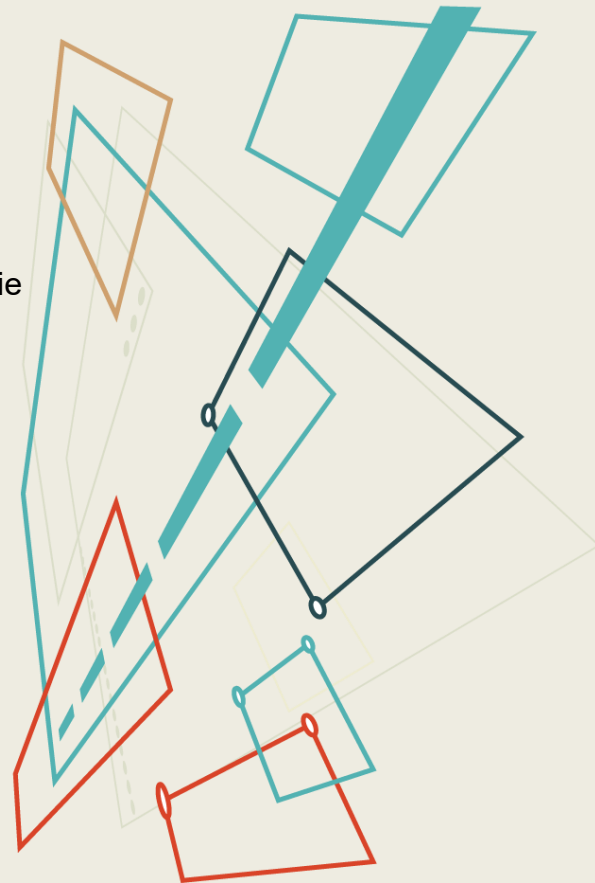
Plan pracy będzie opracowywany w oparciu o zatwierdzony arkusz Organizacyjny i w jednym dokumencie uwzględni opracowywane na podstawie obecnych przepisów plany i programy (planu nadzoru pedagogicznego, plan doskonalenia nauczycieli, plan działań w zakresie doradztwa zawodowego i program wychowawczo-profilaktyczny),

Struktura planu pracy i strategii rozwoju będzie prosta i przejrzysta. Jej opracowanie wspomagane będzie przygotowanymi na poziomie centralnym narzędziami informatycznymi.

Proponuje się wykorzystanie w pracach nad formułą planu regulacji dotyczących kontroli zarządczej, która funkcjonuje w Jednostkach sektora finansów publicznych.

Planowane Zmiany

- Wprowadzenie ogólnopolskich standardów zatrudniania specjalistów, jako wzmocnienie potencjału placówek w kierunku edukacji włączającej

Nowe stanowiska pracy

Powstaną nowe funkcje i stanowiska w każdej placówce:

- **Koordinator i Pedagog Edukacji Włączającej,**
- **Asystent Ucznia (ASPE)**

W szkole zatrudniony jest również psycholog oraz pedagog szkolny.

Standardy specjalistów w przedszkolach i szkołach

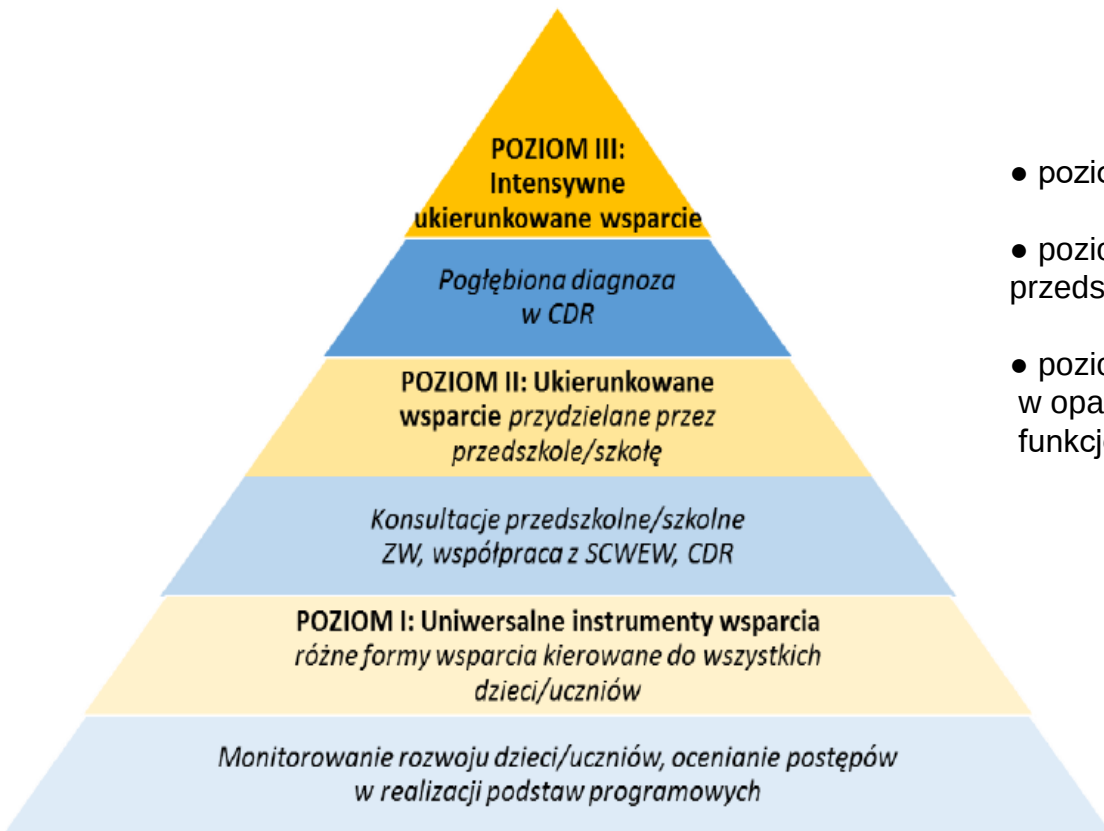
Wzrost liczby etatów specjalistów
o 143% - z 21 tys. do 51 tys. etatów.

Wzrost środków na wsparcie
edukacyjno-specjalistyczne.

Od kiedy		Liczba uczniów od 51 do 100	Liczba uczniów powyżej 100
IX 2022	wymiar etatu	1	1,5 + 0,2 etatu na każdych 100 uczniów
IX 2024	wymiar etatu	1,5	2 + 0,2 etatu na każdych 100 uczniów

Wsparcie w trakcie kształcenia w szkole podstawowej i ponadpodstawowej (WES) jest udzielane na trzech poziomach:

- poziom I stanowią uniwersalne instrumenty wsparcia,
- poziom II jest uruchamiany z poziomu konsultacji przedszkolnych/szkolnych,
- poziom III to intensywne wsparcie, uruchamiane w oparciu o informacje o wynikach pogłębionej oceny funkcjonalnej dokonywanej we współpracy szkoły i CDR

Finansowanie

Ministerstwo
Edukacji i Nauki

Fundusze Europejskie
Inicjatywa Edukacyjna i Nauki

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Edukacyjny

Ocena Funkcjonalna

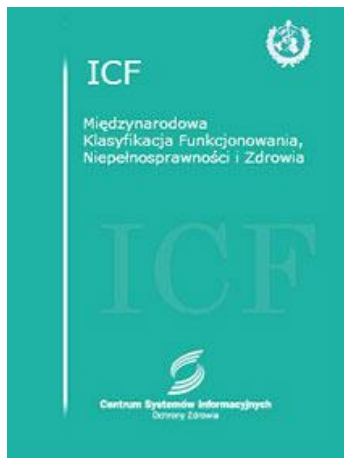
Planowane zmiany

Ryc. 1. Uwarunkowania uczestnictwa.

Kluczowym pojęciem wdrażanego modelu edukacji włączającej jest ocena *funkcjonalna*, którą należy rozumieć jako:

Wieloaspektowy proces rozpoznawania zasobów i trudności ucznia oraz oddziałujących na niego czynników środowiskowych, uwzględniający analizę funkcjonowania (opartą na klasyfikacji ICF).

Klasyfikacja ICF pozwala ocenić jakie działania człowiek może podjąć, a jakie będą dla niego trudne, bądź niemożliwe.

Nie ocenia ludzi, ale ich funkcjonowanie poprzez opis ich działań, możliwości, potrzeb i motywacji.

Czy ocena funkcjonalna będzie dotyczyła tylko dzieci z niepełnosprawnościami?
Czy podobna procedura będzie w przypadku dzieci z trudnościami w pisaniu,
czytaniu, dzieci zdolnych itp.?

Ocena funkcjonalna będzie dotyczyła wszystkich dzieci i uczniów, nie tylko tych z niepełnosprawnościami. W ramach oceny funkcjonalnej w poradniach będzie prowadzona, tak jak dotychczas, diagnoza kryterialna (zgodnie z ICD-11), jednak teraz na podstawie standardów.

Nad propozycją tych standardów pracuje zespół uczelni
we współpracy z praktykami.

Na początku 2022 roku standardy poddane zostaną pilotażowi.

Jaka będzie rola szkoły w opracowaniu oceny funkcjonalnej?

Na terenie szkoły będzie realizowana wstępna ocena funkcjonalna.
Natomiast pogłębiona ocena funkcjonalna będzie prowadzona, tak jak do tej pory
w poradni psychologiczno - pedagogicznej.
Wprowadzenie oceny funkcjonalnej wiąże się z tym, że nie będzie już ani opinii,
ani orzeczeń wydawanych przez zespoły orzekające w poradniach.
Podstawą do uruchamiania wsparcia dla uczniów będą
wyniki oceny funkcjonalnej prowadzonej w szkole (w ramach godzin specjalistów,
godzin na zapewnienie wsparcia – instrument 1) lub poradni (instrument 2).
Do czasu wprowadzenia oceny funkcjonalnej nadal będą wydawane orzeczenia.
Orzeczenia dotychczas wydane zostaną utrzymane w mocy.

Czy ocena funkcjonalna dokonana w szkole, będzie także za sobą niosła finansowanie dodatkowych godzin terapii dla dziecka?

Ocena funkcjonalna w szkole będzie finansowana z instrumentu 1, czyli godzin specjalistów szkolnych i godzin z dodatkowej wagi na wsparcie edukacyjno-specjalistyczne (waga wyliczana na liczbę uczniów w szkole, a nie na konkretnego ucznia).

- Pomoc psychologiczno-pedagogiczna to nie tylko specjaliści.
- Zwiększenie obecnych wag P49 do P50 w subwencji oświatowej na pomoc psychologiczno-pedagogiczną.
- Dodatkowe godziny pomocy psychologiczno-pedagogicznej w ramach powyższych wag, zapewniające finansowanie większej liczby godzin pomocy tygodniowo (oprócz zapewnienia standardów specjalistów).

Czy ocena funkcjonalna dokonana w szkole, będzie także za sobą niosła finansowane godziny dla nauczyciela wspomagającego?

Ocena funkcjonalna dokonana w szkole nie będzie pozwalała na finansowanie dodatkowego nauczyciela.

Natomiast placówka otrzyma dodatkowe finansowanie w subwencji oświatowej na godziny dla nauczyciela wspomagającego, określone w pogłębionej ocenie funkcjonalnej wydanej przez poradnię (instrument nr 2).
Tu uwaga MEiN proponujemy zmianę nazwy tj., nauczyciela współpracującego (a nie wspomagającego).

Czy ASPE zastąpi nauczyciela wspomagającego?
Czy nauczyciele wspomagający całkowicie znikają z systemu edukacji?

ASPE nie będzie pracownikiem pedagogicznym i nie zastąpi dodatkowego nauczyciela posiadającego kwalifikacje w zakresie pedagogiki specjalnej, tzw. „nauczyciele wspomagającego”.

Nauczyciele ci nie znikają z systemu, natomiast planowana jest zmiana nazwy na „nauczyciel współpracujący”.

ASPE nie mają celu nikogo zastąpić, ale uzupełnić ofertę wsparcia uczniów.

Planowane Zmiany

- Ujednolicone zostanie nazewnictwo działań podejmowanych w ramach wspierania uczniów ze SPE.

Zespoły Wielospecjalistyczne

Będą zobligowane do opracowania
oceny funkcjonalnej
Rozpoznawanie zasobów i trudności ucznia
oraz oddziałujących na niego czynników
środowiskowych.

Instrumenty wsparcia edukacyjno-specjalistycznego

Będą stanowiły dotychczasowe
rodzaje i formy oddziaływań
wspierających i dostosowań procesu
kształcenia oferowanych
w systemie oświaty, uzupełnione
o nowe formy.

Planowane Zmiany

- Ujednolicone zostanie nazewnictwo oraz działania wspierające uczniów ze SPE.

Indywidualny Plan Edukacyjny

Będzie opracowany dla ucznia, u którego w wyniku OF określono potrzebę wprowadzenia racjonalnych dostosowań i modyfikacji.

Spersonalizowany Program Nauczania

Może stanowić element IPE.
Będzie opracowany dla uczniów z szczególnie dużymi problemami w procesie uczenia się.

Spersonalizowany Program Nauczania

Kluczowe założenia

Potrzeba opracowania SPN, określającego dla ucznia inne cele kształcenia może wynikać z jego szczególnych uzdolnień lub ograniczeń w funkcjonowaniu, które sprawiają, że nie jest on w stanie realizować programu dedykowanego dla jego klasy, mimo zapewnienia różnorodnych dostosowań.

SPN może dotyczyć jednego lub wielu przedmiotów. Przy podejmowaniu decyzji o ustaleniu celów kształcenia dla ucznia w SPN trzeba opisać, jakie zostały dotychczas podjęte działania w ramach ppp.

Konieczna jest również zgoda odpowiednio rodziców lub pełnoletniego ucznia, gdyż wiąże się to z koniecznością zaplanowania w IPE dalszej ścieżki kształcenia.

Na świadectwie szkolnym będzie opisany zakres realizowanego przez ucznia spersonalizowanego programu nauczania oraz osiągnięte efekty kształcenia w formie opisowej.

Obecny sposób finansowania edukacji uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego

- Obecnie mamy w subwencji oświatowej podział uczniów na 4 kategorie niepełnosprawności i WWR (nie ma dopasowanego finansowania do potrzeb konkretnego ucznia).
- $P4 = 1,4$
- $P5 \text{ i } P67 = 2,9$
- $P6 \text{ i } P68 = 3,6$
- $P7 \text{ i } P63 = 9,5$
- $P65 = 0,84$

Obecny sposób finansowania edukacji uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego

Założenie: $D_i=1$

- $P_4 = 1,4 = 8,5 \text{ tys. zł}$
- $P_5 \text{ i } P_{67} = 2,9 = 17,6 \text{ tys. zł}$
- $P_6 \text{ i } P_{68} = 3,6 = 21,8 \text{ tys. zł}$
- $P_7 \text{ i } P_{63} = 9,5 = 57,7 \text{ tys. zł}$
- $P_{65} = 0,84 = 5,1 \text{ tys. zł}$

Obecny sposób finansowania edukacji uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego

Założenie: $D_i=1$

- $P_4 = 1,4 = 8,5 \text{ tys. zł} = 2 \text{ godziny}$
- $P_5 \text{ i } P_{67} = 2,9 = 17,6 \text{ tys. zł} = 4 \text{ godziny}$
- $P_6 \text{ i } P_{68} = 3,6 = 21,8 \text{ tys. zł} = 5 \text{ godzin}$
- $P_7 \text{ i } P_{63} = 9,5 = 57,7 \text{ tys. zł} = 14 \text{ godzin}$
- $P_{65} = 0,84 = 5,1 \text{ tys. zł} = 5 \text{ godzin (miesięcznie)}$

Subwencja oświatowa na uczniów objętych oceną funkcjonalną

- Subwencja oświatowa naliczona wagami na uczniów posiadających oceny funkcjonalne dokonane przez Poradnie.
- Łączna kwota w subwencji na uczniów niepełnosprawnych nie zostanie zmniejszona.
- Rodzice będą mieć pewność, że uczeń otrzyma wsparcie dostosowane do indywidualnych potrzeb (a nie do kategorii niepełnosprawności, jak obecnie).
- Samorządy będą mieć pewność, że otrzymają środki finansowe na realizację tych zadań (po wpisaniu oceny funkcjonalnej do SIO będzie ona finansowana w subwencji oświatowej).

(-) z wystąpienia Grzegorza Pochopnia na konferencji MEiN

Subwencja oświatowa na uczniów objętych oceną funkcjonalną (wstępna propozycja)

- 1 godzina nauczyciela to 4,25 tys. zł, a to jest waga = 0,7.
- Jeśli OF zakłada 3 godziny terapii, to waga będzie wynosiła $3 \times 0,7 = 2,1$
- Jeśli OF zakłada 5 godzin terapii to waga, będzie wynosiła $5 \times 0,7 = 3,5$
- Jeśli OF zakłada 10 godzin wsparcia nauczyciela wspomagającego, to waga będzie wynosiła $10 \times 0,7 = 7$
- Zapewne trzeba będzie opracować pewne uproszczenia aby wag nie było zbyt wiele albo opracować bardziej skomplikowany sposób przydzielania wag (ale za to bardziej precyzyjny).

(-) z wystąpienia Grzegorza Pochopnia na konferencji MEiN

Dodatkowe środki na dostosowanie przestrzeni szkolnej do specjalnych potrzeb uczniów (wstępna propozycja)

- Zlikwidowania barier w przestrzeni szkolnej oraz doposażenie stanowiska pracy ucznia w sprzęt i środki dydaktyczne.
- Dodatkowe środki na dostosowanie – oprócz zapewnienia wsparcia na podstawie oceny funkcjonalnej.
- Dotacja celowa.

(-) z wystąpienia Grzegorza Pochopnia na konferencji MEiN

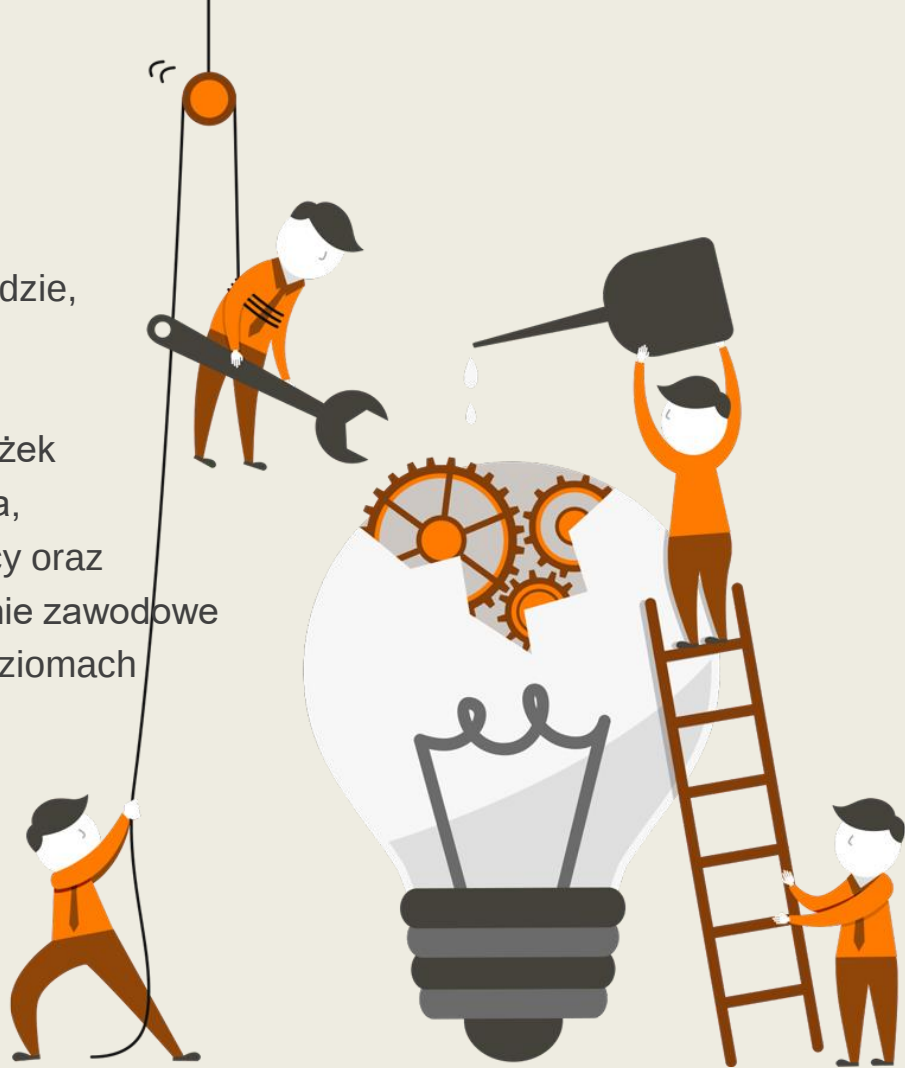
Dodatkowe środki na dostosowanie przestrzeni szkolnej do specjalnych potrzeb uczniów (wstępna propozycja)

- Szkoły specjalne nie będą likwidowane.
- Szkoły specjalne otrzymają finansowanie w subwencji oświatowej, tak jak obecnie (na podstawie danych wpisywanych do SIO)

(-) z wystąpienia Grzegorza Pochopnia na konferencji MEiN

Doradztwo zawodowe, kształcenie w zawodzie,
wejście na rynek pracy

Istnieje zatem potrzeba uzupełnienia ścieżek
kształcenia zawodowego o rozwiązania,
które w powiązaniu z potrzebami rynku pracy oraz
celami rehabilitacji społecznej, umożliwią kształcenie zawodowe
i potwierdzanie kwalifikacji zawodowych na poziomach
Polskich Ram Kwalifikacji.

Doradztwo zawodowe, kształcenie w zawodzie, wejście na rynek pracy

Planowane zmiany

Jedną z propozycji jest przekształcenie dotychczasowych szkół specjalnych przysposabiające do pracy (SSPP) na Branżowe Szkoły Przyspasabiające do pracy (BSPP), które tak jak branżowe szkoły I i II stopnia (BS I i II), technika i szkoły policealne, będą prowadziły kształcenie w zawodach określonych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego.

Standardy organizacji systemu wspomagania rozwoju dziecka i wspierania rodziny (WWR)

Zespół ds. opracowania Standardów organizacji
systemu wspomagania rozwoju dziecka i wspierania
rodziny (WWR)

dr Radosław Piotrowicz

100

Akademia Pedagogiki Specjalnej
im. Marii Grzegorzewskiej
1922–2022

Ministerstwo
Edukacji i Nauki

Nowy Model Wczesnego Wspomagania Rozwoju dziecka i Wsparcia Rodziny – główne założenia

Wsparcie małego dziecka i jego rodziny, zgodnie z nowym modelem WWR, uwzględnia **podejście skoncentrowane na rodzinie** i przekonanie o wiodącej roli rodziny w życiu dziecka.

W praktyce specjaliści WWR budują **potencjał rodziny**

- bazując na jej mocnych stronach,
- uwzględniając jej priorytety, wybory i decyzje w planowaniu wsparcia.

Dziecko zaś, niezależnie od ograniczeń, potrzeb i możliwości, ma pełne prawo do uczestnictwa w życiu rodziny i społeczności lokalnej.

Koordinator WWR

Specjalista Wiodący

WWR- zintegrowanie form organizacyjnych w edukacji

Zintegrowanie w jeden instrument WWR obejmuje wszystkie dotychczasowe formy organizacyjne wsparcia oferowane dzieciom w wieku do rozpoczęcia spełniania obowiązku szkolnego w systemie oświaty

- **wczesne wspomaganie rozwoju dzieci** (aktualnie obowiązujące),
- **pomoc psychologiczno-pedagogiczną** udzielaną w przedszkolach i poradniach psychologiczno-pedagogicznych,
- **kształcenie specjalne na etapie wychowania przedszkolnego**,
- **zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze** organizowane dla dzieci z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim w wieku od 3 lat.

Standardy
organizacji
systemu
wspomagania
rozwoju dziecka i
wspierania
rodziny (WWR)

- stanowią zestaw wskazówek, zasad, norm i procedur służących zapewnieniu spójnej, skoordynowanej, kompleksowej organizacji wsparcia rodziny i dziecka w środowisku lokalnym przez podmioty i zespoły będące w sieci WWR, tak, aby pomoc udzielana dziecku i rodzinie była trafna, skuteczna i odpowiadała na potrzeby dziecka, jego rodziny i ich otoczenia.

Standardy WWR

Na każdym etapie organizacji WWR przyjęto standardy, w ramach których określono **zadania**, **procedurę** ich realizacji oraz **wskaźniki** monitorujące stopień realizacji standardu.

ETAP

STANDARD

ZADANIA

PROCEDURA

WSKAŹNIKI

Struktura merytoryczna standardu

Źródło: M. Walkiewicz-Krutak

Standardy WWR – weryfikacja w pilotażu od 4.11. do 15.12. 2021 r.

STANDARDY:

Standard 1: Dostęp do informacji o WWR

Standard 2: Jakość organizacji WWR

Standard 3: Każda rodzina w fazie prenatalnej oraz po narodzinach lub adopcji dziecka ma prawo do wsparcia w zakresie oceny potrzeb i możliwości

Standard 4. Kompleksowe poznanie rodziny i środowiska pozarodzinnego dziecka

Standard 5. Wielospecjalistyczna, kompleksowa ocena funkcjonalna dziecka

Standard 6: Rodzice są aktywnymi uczestnikami procesu oceny

Standard 7: Podstawą do planowania i realizacji działań WWR są wyniki oceny, priorytety i cele ustalone z rodziną w procesie oceny funkcjonalnej

Standard 8 : Realizacja wsparcia jest zgodna z indywidualnym planem wczesnego wspomagania rozwoju dziecka i wsparcia rodziny (IPWWR)

Standard 9. Rodzina partnerem realizacji planu

Standard 11. Monitorowanie działań w ramach WWR odbywa się na wszystkich szczeblach organizacyjnych: krajowym i samorządowym

Standard 12. Sieć podmiotów zapewniających wsparcie rodzinom i dzieciom podlega ustawicznemu monitorowaniu jej organizacji oraz ewaluacji efektywności współpracy międzyinstytucjonalnej

PIERWSZY POZIOM WSPARCIA: MONITOROWANIE ROZWOJU I PROFILAKTYKA

Adresat

- Dzieci z trudnościami w funkcjonowaniu o **niewielkim nasileniu**, **kwalifikator ICF 1** odniesieniu do co najmniej jednego obszaru rozwoju psychofizycznego podlegającego ocenie
- Stwierdzenie opóźnień rozwojowych w stosunku do normy wiekowej, które wynoszą odpowiednio:
 - do 3 miesięcy - u dzieci w wieku od urodzenia do ukończenia 12 miesiąca,
 - do 6 miesięcy - u dzieci w wieku od ukończenia 12 miesiąca do ukończenia 3 lat,
 - do 12 miesięcy - u dzieci w wieku powyżej 3 lat do rozpoczęcia spełniania obowiązku szkolnego.

Realizator

- **Podmiot realizujący:** instytucja koordynująca, placówka będąca w sieci podmiotów WWR, w tym placówka wychowania przedszkolnego
- **Miejsce realizacji:** środowisko dziecka i rodziny (dom, wizyty domowe), instytucja opieki nad dzieckiem w wieku do lat 3, placówka wychowania przedszkolnego, podmiot realizujący WWR
- **Zespół specjalistów WWR:** instytucja koordynująca zapewnia dostęp do zespołu WWR w składzie: psycholog, logopeda, pedagog/-pedagog specjalny posiadający przygotowanie z zakresu WWR i inni specjaliści, w tym fizjoterapeuta

Poziom WWR	Wymiar godzin dla poszczególnych grup dzieci w tygodniu				
	0-12 miesięcy	1 do 5 lat nieobjęte opieką żłobkową lub wychowaniem przedszkolnym	powyżej 1 roku objęte opieką w żłobku	objęte wychowaniem przedszkolnym z opieką nauczyciela wspomagającego	objęte wychowaniem przedszkolnym bez opieki nauczyciela wspomagającego
I	1-3	1-3	1-2	0	0

Wsparcie udzielane jest w toku bieżącej pracy z dzieckiem w grupie przedszkolnej (określenie zasad postępowania wspierającego rozwój dziecka, dobór odpowiednich metod i form pracy służących realizacji podstawy programowej wychowania przedszkolnego, realizacja celów terapeutycznych podczas zajęć grupowych) oraz dodatkowych zajęć o charakterze specjalistycznym grupowych lub indywidualnych (realizowanych przez specjalistów przedszkolnych).

Udzielanie wsparcia na poziomie I wchodzi w standard realizacji wychowania przedszkolnego.

Adresat

- Dzieci z trudnościami w funkcjonowaniu o **średnim nasileniu**, **kwalifikator ICF o wartości 2** w zakresie **co najmniej dwóch obszarów** rozwoju psychofizycznego podlegających ocenie oraz stwierdzenie opóźnień rozwojowych w stosunku do normy wiekowej, które wynoszą:
- Stwierdzenie opóźnień rozwojowych w stosunku do normy wiekowej, które wynoszą odpowiednio:
 - od 4 do 6 miesięcy - u dzieci w wieku od urodzenia do ukończenia 12 miesiąca,
 - od 6 do 8 miesięcy - u dzieci w wieku od 13 miesiąca do ukończenia 24 miesiąca
 - od 8 do 12 miesięcy - u dzieci w wieku od ukończenia 24 miesiąca do ukończenia 3 lat,
 - od 13 do 18 miesięcy - u dzieci w wieku powyżej 3 lat do rozpoczęcia spełniania obowiązku szkolnego.

Realizator

- **Podmiot realizujący:** jeśli dziecko nie uczęszcza do przedszkola IK lub inny podmiot realizujący zadania na **poziomie II**; jeśli dziecko uczęszcza do przedszkola – zespół WWR w danym przedszkolu, który tworzą nauczyciele i specjaliści przedszkolni z uzupełnieniem wsparcia ze strony IK lub podmiotu wpisanego przez IK., inny podmiot realizujący WWR
- **Miejsce realizacji:** środowisko dziecka i rodziny (dom, wizyty domowe), instytucja opieki nad dzieckiem w wieku do lat 3, placówka wychowania przedszkolnego, przedszkole ogólnodostępne, przedszkole integracyjne, przedszkole specjalne podmiot realizujący WWR
- **Zespół specjalistów WWR:** instytucja koordynująca zapewnia dostęp do zespołu WWR w składzie: psycholog, logopeda, pedagog/ pedagog specjalny posiadający przygotowanie z zakresu WWR i inni specjaliści, w tym fizjoterapeuta

Poziom WWR	Wymiar godzin dla poszczególnych grup dzieci w tygodniu				
	0-12 miesięcy	1 do 5 lat nieobjęte opieką żłobkową lub wychowaniem przedszkolnym	powyżej 1 roku objęte opieką w żłobku	objęte wychowaniem przedszkolnym z opieką nauczyciela wspomagającego	objęte wychowaniem przedszkolnym bez opieki nauczyciela wspomagającego
II	2-4	2-4	2-3	1-3	2-4

Wsparcie udzielane jest w toku bieżącej pracy z dzieckiem w grupie przedszkolnej

Zespół WWR współpracuje w sieci wsparcia z innymi podmiotami w celu zapewnienia dostępu do innych specjalistów, jeśli wymaga tego postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne.

Instytucja koordynująca na podstawie porozumienia/umowy z podmiotami lokalnymi realizującymi świadczenia na rzecz małego dziecka i rodziny (będącymi w sieci wsparcia) może powołać w skład zespołu dodatkowo, w zależności od potrzeb, specjalistę adekwatnego do rodzaju zaburzeń lub trudności rozwojowych, w tym konsultanta medycznego.

Dostosowanie programu wychowania przedszkolnego, wsparcie edukacyjne i specjalistyczne dla dzieci w wieku przedszkolnym w trakcie bieżącej pracy z dzieckiem oraz dodatkowych zajęć grupowych lub indywidualnych.

TRZECI POZIOM WSPARCIA: TERAPEUTYCZNY

Adresat

- Dzieci z trudnościami w funkcjonowaniu o **wysokim nasileniu, kwalifikator ICF o wartości 3 lub 4** w zakresie **powyżej dwóch obszarów** rozwoju psychofizycznego podlegających ocenie oraz stwierdzenie globalnych opóźnień rozwojowych w stosunku do normy wiekowej, które wynoszą:
- Stwierdzenie opóźnień rozwojowych w stosunku do normy wiekowej, które wynoszą odpowiednio:
 - od 6 i więcej- u dzieci w wieku od urodzenia do ukończenia 12 miesięcy,
 - od 8 miesięcy i więcej - u dzieci w wieku od 13 miesiąca do ukończenia 24 miesiąca
 - od 12 miesięcy i więcej - u dzieci w wieku od ukończenia 24 miesiąca do ukończenia 3 lat,
 - od 18 miesięcy i więcej- u dzieci w wieku powyżej 3 lat do rozpoczęcia spełniania obowiązku szkolnego.

Realizator

- **Podmiot realizujący:** • jeśli dziecko nie uczęszcza do przedszkola IK lub inny podmiot realizujący zadania na **poziomie III**; jeśli dziecko uczęszcza do przedszkola – zespół WWR w danym przedszkolu, który tworzą nauczyciele i specjaliści przedszkolni z uzupełnieniem wsparcia ze strony IK lub podmiotu wpisanego przez IK
- **Miejsce realizacji:** środowisko dziecka i rodziny (dom, wizyty domowe), instytucja opieki nad dzieckiem w wieku do lat 3, placówka wychowania przedszkolnego, przedszkole ogólnodostępne, przedszkole integracyjne, przedszkole specjalne podmiot realizujący WWR **Zespół specjalistów WWR:** instytucja koordynująca zapewnia dostęp do zespołu WWR w składzie: psycholog, logopeda, pedagog/ pedagog specjalny posiadający przygotowanie z zakresu WWR i inni specjaliści, w tym fizjoterapeuta

III W przypadku wszystkich dzieci z poziomu III przewiduje się wsparcie nauczyciela wspomagającego tj. nie będzie dzieci zakwalifikowanych do wsparcia na poziomie III bez opieki takiego nauczyciela, stąd wartość 0.

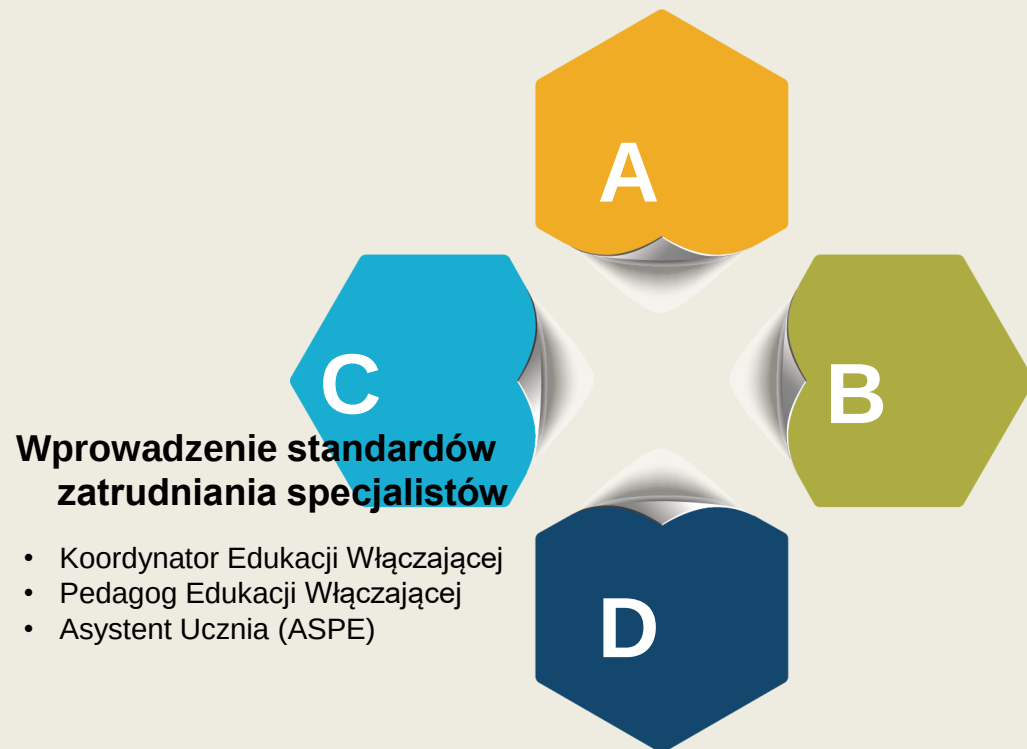
Poziom WWR	Wymiar godzin dla poszczególnych grup dzieci w tygodniu				
	0-12 miesięcy	1 do 5 lat nieobjęte opieką żłobkową lub wychowaniem przedszkolnym	powyżej 1 roku objęte opieką w żłobku	objęte wychowaniem przedszkolnym z opieką nauczyciela wspomagającego	objęte wychowaniem przedszkolnym bez opieki nauczyciela wspomagającego
III	3-6	3-6	3-4	2-5	0

- 1) realizacja międzysektorowego wsparcia rodziny i dziecka;
- 2) dostosowanie programu wychowania przedszkolnego, wsparcie edukacyjne i specjalistyczne dla dzieci w ramach wychowania przedszkolnego w trakcie bieżącej pracy z dzieckiem oraz dodatkowych zajęć grupowych lub indywidualnych,
- 3) opieka nauczyciela wspomagającego.

Zespół WWR zobowiązany jest do współpracy w sieci wsparcia z podmiotami leczniczymi w celu zapewnienia dostępu do konsultacji lekarzy specjalistów (pediatry, neurologa, psychiatry dziecięcego, laryngologa, okulisty itp.), psychoterapeuty, terapeuty rodzin, jeśli wymaga tego postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne oraz podmiotami zapewniającymi wsparcie społeczne rodziny, w tym asystenta rodziny, opiekę wytchnieniową.

Utworzenie nowych specjalistycznych instytucji

- Specjalistyczne Centra Wspierania Edukacji Włączającej

Wprowadzenie standardów zatrudniania specjalistów

- Koordynator Edukacji Włączającej
- Pedagog Edukacji Włączającej
- Asystent Ucznia (ASPE)

Wzmocnienie efektywności zarządzania

- Plan pracy
- Strategia rozwoju

Instrumenty wsparcia edukacyjno-specjalistycznego

- OF – Ocena Funkcjonalna prowadzona w oparciu o klasyfikację ICF,
- IPE - Indywidualny Plan Edukacyjny,
- SPN – Spersonalizowany Program Nauczania

Dziękuję za wspólne spotkanie
i zapraszam na zimową herbatkę

